

श्री स्वाभिनारायणो विजयतेतराम्

गीत-गोविंद संस्कृत

Contents

0 Invocation	3
0.1 Gopalaka dhyanam	3
0.2 Jayadeva dhyanam	3
1 First sargam	4
1.1 Invocation	4
1.2 pralayapayodhijale (aSTapadi 1)	5
1.3 shritakamalAkuca (aSTapadi 2)	6
1.4 lalita lavanga (aSTapadi 3)	8
1.5 candana carcita (aSTapadi 4)	9
2 Second Sargam	11
2.1 sancaradadhara (aSTapadi 5)	11
2.2 nibhitanikuñja (aSTapadi 6)	12
3 Third Sargam	13
3.1 mAmiyaM calita (aSTapadi 7)	14
4 Fourth Sargam	16
4.1 nindati candana (aSTapadi 8)	16
4.2 stanavinihitam (aSTapadi 9)	17
5 Fifth Sargam	19
5.1 vahati malaya (aSTapadi 10)	19
5.2 ratisukhasAre (aSTapadi 11)	20
6 Sixth Sargam	22
6.1 pashyati dishi (aSTapadi 12)	22
7 Seventh Sargam	24
7.1 kathita samaya (aSTapadi 13)	24
7.2 smarasama rocita (aSTapadi 14)	26
7.3 samudita madane (aSTapadi 15)	27

7.4 anila tarala (aSTapadi 16)	28
8 Eighth Sargam	29
8.1 rajani janita (aSTapadi 17)	30
9 Ninth Sargam	31
9.1 harirabhisarati (aSTapadi 18)	31
10 Tenth Sargam	33
10.1 vadasi yadi (aSTapadi 19)	33
11 Eleventh Sargam	36
11.1 viracita cATu (aSTapadi 20)	36
11.2 manjutara (aSTapadi 21)	38
11.3 rAdhA vadana (aSTapadi 22)	39
12 Twelfth Sargam	40
12.1 kisalaya shayana (aSTapadi 23)	41
12.2 kuru yadunandana (aSTapadi 24)	42

॥ गीतगोविन्दम् ॥

॥ श्रीजयदेवि कवि विरचितम् ॥

0 Invocation

0.1 Gopalaka dhyanam

॥ श्री गोपालक ध्यानम् ॥

यद्गोपीवदनेन्दुमण्डनमभूत्कस्तूरिकापत्रकं
यल्लक्ष्मीकुचशातकुम्भकलशे व्यागोचमिन्दीवरम् ।
यन्निर्वाणविधानसाधनविधौ सिद्धाञ्जनं योगिनां
तन्नश्यामळमाविरस्तु हृदये कृष्णाभिधानं महः ॥ १ ॥

0.2 Jayadeva dhyanam

॥ श्री जयदेव ध्यानम् ॥

राधामनोरमरमावररासलील -
गानामृतैकभणितं कविराजराजम् ।
श्रीमाधवाच्चनविधावनुरागसद्म -
पद्मावतीप्रियतमं प्रणतोस्मि नित्यम् ॥ २ ॥
श्रीगोपलविलासिनी वलयसद्गत्नादिमुग्धाकृति
श्रीराधापतिपादपद्मभजनानन्दाब्धिगगनोऽनिशम् ॥
लोके सत्कविराजराज इति यः ख्यातो दयाम्भोनिधिः
तं वन्दे जयदेवसद्गुरुमहं पद्मावतीवल्लभम् ॥ ३ ॥

❖ ❖

1 First sargam

1.1 Invocation

॥ प्रथमः सर्गः ॥

॥ सामोददामोदरः ॥

मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै -
नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।
इत्थं नन्दनिदेशितञ्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्ति यमुनाकूले रहःकेलयः ॥ १ ॥

वाग्देवताचरितचित्रितचित्तसद्मा
पद्मावतीचरणचारणचक्रवर्ती ।
श्रीवासुदेवरतिकेलिकथासमेतं

एतं करोति जयदेवकविः प्रबन्धम् ॥ २ ॥

वाचः पल्लवयत्युमापतिधरः सन्दर्भशुद्धिं गिरां
जानीते जयदेव एव शरणः श्लाघ्यो दुरूहदृते ।
शृङ्गारोत्तरसत्प्रमेयरचनैराचार्यगोवर्धन -

स्पर्धी कोऽपि न विश्रुतः श्रुतिधरो धोयी कविक्षमापतिः ॥ ३ ॥

यदि हरिस्मरणे सरसं मनो
यदि विलासकलासु कुतूहलम् ।
मधुरकोमलकान्तपदावलीं
शृणु तदा जयदेवसरस्वतीम् ॥ ४ ॥

❖ ❖

1.2 pralayapayodhijale (aSTapadi 1)

॥ गीतम् १ ॥

प्रलयपयोधिजले धृतवानसि वेदं ।

विहितवहित्रचरित्रमखेदम् ॥

केशव धृतमीनशरीर जय जगदीश हरे ॥ १ ॥

क्षितिरतिविपुलतरे तव तिष्ठति पृष्ठे ।

धरणिधरणकिणचक्रगरिष्ठे ॥

केशव धृतकच्छपरूप जय जगदीश हरे ॥ २ ॥

वसति दशनशिखरे धरणी तव लग्ना ।

शशिनि कलङ्ककलेव निमग्ना ॥

केशव धृतसूकररूप जय जगदीश हरे ॥ ३ ॥

तव करकमलवरे नखमद्भुतशृङ्गं ।

दलितहिरण्यकशिपुतनुभृङ्गम् ॥

केशव धृतनरहरिरूप जय जगदीश हरे ॥ ४ ॥

छलयसि विक्रमणे बलिमद्भुतवामन ।

पदनखनीरजनितजनपावन ॥

केशव धृतवामनरूप जय जगदीश हरे ॥ ५ ॥

क्षत्रियरुधिरमये जगदपगतपापं ।

स्रपयसि पयसि शमितभवतापम् ॥

केशव धृतभृगुपतिरूप जय जगदीश हरे ॥ ६ ॥

वितरसि दिक्षु रणे दिक्पतिकमनीयं ।

दशमुखमौलिबलिं रमणीयम् ॥

केशव धृतरामशरीर जय जगदीश हरे ॥ ७ ॥

वहसि वपुषि विशदे वसनं जलदाभं ।

हलहतिभीतिमिलितयमुनाभम् ॥
केशव धृतहलधररूप जय जगदीश हरे ॥ ८ ॥

निन्दसि यज्ञविधेरहह श्रुतिजातं ।
सदय हृदयदर्शितपशुघातम् ॥
केशव धृतबुद्धशरीर जय जगदीश हरे ॥ ९ ॥

स्नेच्छनिवहनिधने कलयसि करवालं ।
धूमकेतुमिव किमपि करालम् ॥
केशव धृतकल्कशरीर जय जगदीश हरे ॥ १० ॥

श्रीजयदेवकवेरिदमुदितमुदारं ।
शृणु सुखदं शुभदं भवसारम् ॥
केशव धृतदशविधरूप जय जगदीश हरे ॥ ११ ॥

❖ ❖

वेदानुद्धरते जगन्निवहते भूगोलमुद्ध्रते
दैत्यं दारयते बलिं छलयते क्षत्रक्षयं कुर्वते ।
पौलस्त्यं जयते हलं कलयते कारुण्यमातन्वते
स्नेच्छान्मूर्च्छयते दशाकृतिकृते कृष्णाय तुभ्यं नमः ॥ ५ ॥

❖ ❖

1.3 shritakamalAkuca (aSTapadi 2)

॥ गीतम् २ ॥

श्रितकमलाकुचमण्डल धृतकुण्डल ए ।
कलितललितवनमाल जय जयदेव हरे ॥ १ ॥

दिनमणिमण्डलमण्डन भवखण्डन ए ।

मुनिजनमानसहंस जय जयदेव हरे ॥ २ ॥

कालियविषधरगञ्जन जनरञ्जन ए ।
यदुकुलनलिनदिनेश जय जयदेव हरे ॥ ३ ॥

मधुमुरनरकविनाशन गरुडासन ए ।
सुरकुलकेलिनिदान जय जयदेव हरे ॥ ४ ॥

अमलकमलदललोचन भवमोचन ए ।
त्रिभुवनभवननिधान जय जयदेव हरे ॥ ५ ॥

जनकसुताकृतभूषण जितदूषण ए ।
समरशमितदशकण्ठ जय जयदेव हरे ॥ ६ ॥

अभिनवजलधरसुन्दर धृतमन्दर ए ।
श्रीमुखचन्द्रचकोर जय जयदेव हरे ॥ ७ ॥

तव चरणे प्रणता वयमिति भावय ए ।
कुरु कुशलम् प्रणतेषु जय जय देव हरे ॥ ८ ॥

श्रीजयदेवकवेरिदं कुरुते मुदं ए ।
मङ्गलमुज्ज्वलगीतं जय जयदेव हरे ॥ ९ ॥

❖ ❖

पद्मापयोधरतटीपरिरम्भलग्न -

काश्मीरमुद्रितमुरो मधुसूदनस्य ।

व्यक्तानुरागमिव खेलदनङ्गखेद -

स्वेदाम्बुपूरमनुपूरयतु प्रियं वः ॥ ६ ॥

वसन्ते वासन्तीकुसुमसुकुमारैरवयवै -

भ्रमन्तीं कान्तारे बहुविहितकृष्णानुसरणाम् ।

अमन्दं कन्दर्पज्वरजनितचिन्ताकुलतया
वलद्वाधां राधां सरसमिदमुचे सहचरी ॥ ७ ॥

प्रकटितपटवासैर्वासयन् काननानि ।
इह हि वहति चेतः केतकीगन्धबन्धुः
प्रसरदसमबाणप्राणवद्गन्धवाहः ॥ ८ ॥

उन्मीलन्मधुगन्धलुब्धमधुपव्याधूतचूताङ्कुर -
क्रीडत्कोकिलकाकलीकलकलैरुद्गीर्णकर्णज्वराः ।
नीयन्ते पथिकैः कथंकथमपि ध्यानावधानक्षणः
प्राप्तप्राणसमा समागमरसोल्लासैरमी वासराः ॥ ९ ॥

अनेकनारीपरिरम्भसम्भ्रम -
स्फुरन्मनोहारिविलासलालसम् ।
मुरारिमारादुपदर्शयन्त्यसौ
सखी समक्षं पुनराह राधिकाम् ॥ १० ॥

❖ ❖

1.5 candana carcita (aSTapadi 4)

॥ गीतम् ४ ॥

चन्दनचर्चितनीलकलेबरपीतवसनवनमाली ।
केलिचलन्मणिकुण्डलमण्डितगण्डयुगस्मितशाली ॥
हरिरिह मुग्धवधूनिकरे विलासिनि विलसति केलिपरे ॥ १ ॥

पीनपयोधरभारभरेण हरिं परिरम्य सरागं ।
गोपवधूरनुगायति काचिदुदञ्चितपञ्चमरागम् ॥ २ ॥

कापि विलासविलोलविलोचनखेलनजनितमनोजं ।
ध्यायति मुग्धवधूरधिकं मधुसूदनवदनसरोजम् ॥ ३ ॥

कापि कपोलतले मिलिता लपितुं किमपि श्रुतिमूले ।
चारु चुचुम्ब नितम्बवती दयितं पुलकैरनुकूले ॥ ४ ॥

केलिकलाकुतुकेन च काचिदमुं यमुनाजलकूले ।
मञ्जुलवञ्जुलकुञ्जगतं विचकर्ष करेण द्कूले ॥ ५ ॥

करतलतालतरलवल्यावलिकलितकलस्वनवंशे ।
रासरसे सहनृत्यपरा हरिणा युवतिः प्रशशंसे ॥ ६ ॥

स्त्रिष्यति कामपि चुम्बति कामपि कामपि रमयति रामां ।
पश्यति सस्मितचारुपरामपरामनुगच्छति वामाम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवकवेरिदमद्भुतकेशवकेलिरहस्यं ।
वृन्दावनविपिने ललितं वितनोतु शुभानि यशस्यम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

विश्वेषामनुरञ्जने जनयन्नानन्दमिन्दीवर -
श्रेणीश्यामलकोमलैरुपनयन्नङ्गैरनङ्गोत्सवम् ।
स्वच्छन्दं व्रजसुन्दरीभिरभितः प्रत्यङ्गमालिङ्कितः
शृङ्गारः सखि मूर्तिमानिव मदहु मुग्धो हरिः क्रीडति ॥ ११ ॥

अद्योत्सङ्गवसङ्गजङ्गकवलङ्केशादिवेशाचलं
प्रालेयप्लवनेच्छयानुसरति श्रीखण्डशैलानिलः ।
किं च स्निग्धरसालमौलिमुकुलान्यालोक्य हर्षोदया -
दुन्मीलन्ति कुहूः कुहूरिति कलोत्तलाः पिकानां गिरः ॥ १२ ॥

रासोल्लासभरेणविभ्रमभृतामाभीरवामभ्रुवा -
मभ्यर्णं परिरम्यनिर्भरमुरः प्रेमान्धया राधया ।
साधु त्वद्वदनं सुधामयमिति व्याहृत्य गीतस्तुत् -
व्याजादुद्भटचुम्बितस्मितमनोहरी हरिः पातु वः ॥ १३ ॥

॥ इति श्रीगीतगोविन्दे सामोददामोदरो नाम प्रथमः सर्गः ॥

❖ ❖

मणिमयमकरमनोहरकुण्डलमण्डितगण्डमुदारं ।
पीतवसनमनुगतमुनिमनुजसुरासुरवरपरिवारम् ॥ ६ ॥

विशदकदम्बतले मिलितं कलिकलुषभयं शमयन्तं ।
मामपि किमपि तरङ्गदनङ्गदृशा मनसा रमयन्तम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितमतिसुन्दरमोहनमधुरिपुरूपं ।
हरिचरणस्मरणं प्रति संप्रति पुण्यवतामनुरूपम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

गणयति गुणग्रामं भामं भ्रमादपि नेहते
वहति च परितोषं दोषं विमुञ्चति दूरतः ।
युवतिषु वलस्तृष्णे कृष्णे विहारिणी मां विना
पुनरपि मनो वामं कामं करोति करोमि किम् ॥ १५ ॥

❖ ❖

2.2 nibhṛtanikuñja (aSTapadi 6)

॥ गीतम् ६ ॥

निभृतनिकुञ्जगृहं गतया निशि रहसि निलीय वसन्तं ।
चकितविलोकितसकलदिशा रतिरभसरसेन हसन्तम् ॥
सखि हे केशिमथनमुदारं
रमय मया सह मदनमनोरथभावितया सविकारम् ॥ १ ॥

प्रथमसमागमलज्जितया पट्टचाटुशतैरनुकूलं ।
मृदुमधुरस्मितभाषितया शिथिलीकृतजधनदुकूलम् ॥ २ ॥

किसलयशयननिवेशितया चिरमुरसि ममैव शयानं ।
कृतपरिरम्भणचुम्बनया परिरभ्य कृताधरपानम् ॥ ३ ॥

अलसनिमीलितलोचनया पुलकावलिललितकपोलं ।

॥ मुग्धमधुसूदनः ॥

कंसारिरपि संसारवासनावन्धशृङ्खलाम् ।
राधामाधाय हृदये तत्याज ब्रजसुन्दरीः ॥ १८ ॥

इतस्ततस्तामनुसृत्य राधिका -
मनङ्गबाणव्रणखिन्नमानसः ।
कृतानुतापः स् कलिन्दनन्दिनी -
तटान्तकुञ्जे विषसाद माधवः ॥ १९ ॥

❖ ❖

3.1 mAmiyaM calitA (aSTapadi 7)

॥ गीतम् ७ ॥

मामियं चलिता विलोक्य वृतं वधूनिचयेन ।
सापराधतया मयापि वारितातिभयेन ॥
हरिहरि हतादरतया गता सा कुपितेव ॥ १ ॥

किं करिष्यति किं वदिष्यति सा चिरं विरहेण ।
किं धनेन जनेन किं मम जीवितेन गृहेण ॥ २ ॥

चिन्तयामि तदाननं कुटिलभ्रु कोपभरेण ।
शोणपद्ममिवोपरि भ्रमताकुलं भ्रमरेण ॥ ३ ॥

तामहं हृदि संगतामनिशं भृशं रमयामि ।
किं वनेऽनुसरामि तामिह किं वृथा विलपामि ॥ ४ ॥

तन्वि खिन्नमसूयया हृदयं तवाकलयामि ।
तन्न वेद्मि कुतो गतासि न तेन तेऽनुनयामि ॥ ५ ॥

दृश्यसे पुरतो गतागतमेव मे विदधासि ।

किं पुरेव ससंभ्रमं परिरम्भणं न ददासि ॥ ६ ॥

क्षम्यतामपरं कदापि तवेदृशं न करोमि ।
देहि सुन्दरि दर्शनं मम मन्मथेन दुनोमि ॥ ७ ॥

वर्णितं जयदेवकेन हरेरिदं प्रवणेन ।
किन्दुबिल्वसमुद्रसम्भवरोहिणीरमणेन ॥ ८ ॥

✽ ✽

हृदि बिसलताहारो नायं भुजङ्गमनायकः
कुवलयदलश्रेणी कण्ठे न सा गरलद्युतिः ।
मलयजरजो नेदं भस्म प्रियारहिते मयि
प्रहर न हरभ्रान्त्यानङ्ग क्रुधा किमु धावसि ॥ २० ॥

पाणौ मा कुरु चूतसायकममुं मा चापमारोपय
क्रीडानिर्जितविश्व मूर्च्छितजनाघातेन किं पौरुषम् ।
तस्या एव मृगीदृशो मनसिजप्रेङ्खत्कटाक्षाशुग -
श्रेणीजर्जरितं मनागपि मनो नाद्यापि संधुक्षते ॥ २१ ॥

भ्रूचापे निहितः कटाक्षविशिखो निर्मातु मर्मव्यथां
श्यामात्मा कुटिलः करोतु कवरीभारोऽपि मारोद्यमम् ।

मोहं तावदयं च तन्वि तनुतां बिम्बादरो रागवन्
सद्वृत्तस्तनमण्डलस्तव कथं प्राणैर्मम क्रीडति ॥ २२ ॥

तानि स्पर्शसुखानि ते च तरलाः स्निग्ध दृशोर्विभ्रम -
स्तद्वक्त्राम्बुजसौरभं स च सुधास्यन्ती गिरां वक्रिमा ।

सा बिम्बाधरमाधुरीति विषयासङ्गेऽपि चेन्मानसं
तस्या लग्नसमाधि हन्त विरहव्याधिः कथं वर्धते ॥ २३ ॥

भ्रूपल्लवं धनुरपाङ्गतरङ्गितनि

बाणाः गुणः श्रवणपालिरिति स्मरेण ।

तस्यामनङ्गजयजङ्गमदेवतायाम्
अस्त्राणि निर्जितजगन्ति किमर्पितानि ॥ २४ ॥

॥ इति श्रीगीतगोविन्दे मुग्धमधुसूदनो नाम
तृतीयः सर्गः ॥

❖ ❖

4 Fourth Sargam

॥ चतुर्थः सर्गः ॥

॥ स्निग्धमधुसूदनः ॥

यमुनातीरवानीरनिकुञ्जे मन्दमास्थितम् ।
प्राह प्रेमभरोद्भ्रान्तं माधवं राधिकासखी ॥ २५ ॥

❖ ❖

4.1 nindati candana (aSTapadi 8)

॥ गीतम् ८ ॥

निन्दति चन्दनमिन्दुकिरणमनु विन्दति खेदमधीरं ।
व्यालनिलयमिलनेन गरलमिव कलयति मलयसमीरम् ॥
सा विरहे तव दीना
माधव मनसिजविशिखभयादिव भावनया त्वयि लीना ॥ १ ॥

अविरलनिपतितमदनशरादिव भवदवनाय विशालं ।
स्वहृदयमर्मणी वर्म करोति सजलनलिनीदलजालम् ॥ २ ॥

कुसुमविशिखशरतल्पमनल्पविलासकलाकमनीयं ।

व्रतमिव तव परिरम्भसुखाय करोति कुसुमशयनीयम् ॥ ३ ॥

वहति च गलितविलोचनजलभरमाननकमलमुदारं ।
विधुमिव विकटविधुन्तुददन्तदलनगलितामृतधारम् ॥ ४ ॥

विलिखति रहसि कुरङ्गमदेन भवन्तमसमशरभूतं ।
प्रणमति मकरमधो विनिधाय करे च शरं नवचूतम् ॥ ५ ॥

प्रतिपदमिदमपि निगदति माधव तव चरणे पतिताहं ।
त्वयि विमुखे मयि सपदि सुधानिधिरपि तनुते तनुदाहम् ॥ ६ ॥

ध्यानलयेन पुरः परिकल्प्य भवन्तमतीव दुरापं ।
विलपति हसति विषीदति रोदिति चञ्चति मुञ्चति तापम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितमिदमधिकं यदि मनसा नटनीयं ।
हरिविरहाकुलवल्लवयुवतिसखीवचनं पठनीयम् ॥ ८ ॥

✽ ✽

आवासो विपिनायते प्रियसखीमालापि जालायते
तापोऽपि श्वसितेन दावदहनज्वालाकलापायते ।
सापि त्वद्विरहेण हन्त हरिणीरूपायते हा कथं
कन्दर्पोऽपि यमायते विरचयञ्छार्दूलविक्रीडितम् ॥ २६ ॥

✽ ✽

4.2 stanavinihitam (aSTapadi 9)

॥ गीतम् ९ ॥

स्तनविनिहितमपि हारमुदारं ।

सा मनुते कृशतनुरतिभारम् ॥

राधिका विरहे तव केशव ॥ १ ॥

सरसमसृणमपि मलयजपङ्कं ।

पश्यति विषमिव वपुषि सशङ्कम् ॥ २ ॥

श्वसितपवनमनुपमपरिणाहं ।

मदनदहनमिव वहति सदाहम् ॥ ३ ॥

दिशि दिशि किरति सजलकणजालं ।

नयननलिनमिव विगलितनालम् ॥ ४ ॥

नयनविषयमपि किसलयतल्पं ।

कलयति विहितहुताशविकल्पम् ॥ ५ ॥

त्यजति न पाणितलेन कपोलं ।

बालशशिनमिव सायमलोलम् ॥ ६ ॥

हरिरिति हरिरिति जपति सकामं ।

विरहविहितमरणेव निकामम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितमिति गीतं ।

सुखयतु केशवपदमुपनीतम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

सा रोमाञ्चति सीत्करोति विलपत्युत्कम्पते ताम्यति

ध्यायत्युद्गमति प्रमीलति पतत्युद्याति मूर्च्छत्यपि ।

एतावत्यतनुज्वरे वरतनुर्जीवेन्न किं ते रसात्

स्ववैद्यप्रतिम प्रसीदसि यदि त्यक्तोऽन्यथा नान्तकः ॥ २७ ॥

स्मरातुरां दैवतवैद्यहृद्य

त्वदङ्गसङ्गामृतमात्रसाध्याम् ।

विमुक्तबाधां कुरुषे न राधा-

मुपेन्द्र वज्रादपि दारुणोऽसि ॥ २८ ॥

कन्दर्पज्वरसंज्वरस्तुरतनोराश्चर्यमस्याश्चिरंस्

चेतश्चन्दनचन्द्रमःकमलिनीचिन्तासु संताम्यति ।

किंतु क्लान्तिवशेन शीतलतनुं त्वामेकमेव प्रियं
ध्यायन्ती रहसि स्थिता कथमपि क्षीणा क्षणं प्राणिति ॥ २९ ॥

क्षणमपि विरहः पुरा न सेहे
नयननिमीलनखिन्नया यया ते ।
श्वसिति कथमसौ रसालशाखां
चिरविरहेण विलोक्य पुष्पिताग्राम् ॥ ३० ॥

॥ इति गीतगोविन्दे स्निग्धमाधवो नाम
चतुर्थः सर्गः ॥

❖ ❖

5 Fifth Sargam

॥ पञ्चमः सर्गः ॥

॥ साकांक्षपुण्डरीकाक्षः ॥

अहमिह निवसामि याहि राधां
अनुनय मद्बचनेन चानयेथाः ।
इति मधुरिपुणा सखी नियुक्ता
स्वयमिदमेत्य पुनर्जगाद राधाम् ॥ ३१ ॥

❖ ❖

5.1 vahati malaya (aSTapadi 10)

॥ गीतम् १० ॥

अन्यार्थं गतयोर्भ्रमान्मिलितयोः सम्भाषणैर्जानतो -
दर्म्पत्योरिह को न को न तमसि व्रीडाविमिश्रो रसः ॥ ३५ ॥

सभयचकितं विन्यस्यन्तीं दृशं तिमिरे पथि
प्रतितरु मुहुः स्थित्वा मन्दं पदानि वितन्वतीम् ।
कथमपि रहः प्राप्तामङ्गैरनङ्गतरङ्गिभिः
सुमुखि सुभगः पश्यन्स त्वामुपैतु ऋतार्थताम् ॥ ३६ ॥

॥ इति श्रीगीतगोविन्देऽभिसारिकवर्णने

साकाङ्क्षपुण्डरीकाक्षो नाम

पञ्चमः सर्गः ॥

❖ ❖

6 Sixth Sargam

॥ षष्ठः सर्गः ॥

॥ कुण्ठवैकुण्ठः ॥

अथ तां गन्तुमशक्तां चिरमनुरक्तां लतागृहे दृष्ट्वा ।
तच्चरितं गोविन्दे मनसिजमन्दे सखी प्राह ॥ ३७ ॥

❖ ❖

6.1 pashyati dishi (aSTapadi 12)

॥ गीतम् १२ ॥

पश्यति दिशि दिशि रहसि भवन्तं ।

तदधरमधुरमधूनि पिबन्तम् ॥

नाथ हरे सीदति राधा वासगृहे ॥ १ ॥

त्वदभिसरणरभसेन वलन्ती ।

पतति पदानि कियन्ति चलन्ती ॥ २ ॥

विहितविशदबिसकिसलयवलया ।

जीवति परमिह तव रतिकलया ॥ ३ ॥

मुहुरवलोकितमण्डनलीला ।

मधुरिपुरहमिति भावनशीला ॥ ४ ॥

त्वरितमुपैति न कथमभिसारं ।

हरिरिति वदति सखीमनुवारम् ॥ ५ ॥

स्निध्यति चुम्बति जलधरकल्पं ।

हरिरुपगत इति तिमिरमनल्पम् ॥ ६ ॥

भवति विलम्बिनि विगलितलज्जा ।

विलपति रोदिति वासकसज्जा ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवकवेरिदमुदितं ।

रसिकजनं तनुतामतिमुदितम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

विपुलपुलकपालिः स्फीतसीत्कारमन्त -

र्जनितजडिमकाकुव्याकुलं व्याहरन्ती ।

तव कितव विधायामन्दकन्दर्पचिन्तां

रसजलधिनिमग्ना ध्यानलग्ना मृगाक्षी ॥ ३८ ॥

अङ्घ्रिभरणं करोति बहुशः पतेऽपि संचारिणि

प्राप्तं त्वां परिशङ्कते वितनुते शय्यां चिरं ध्यायति ।

इत्याकल्पविकल्पतल्परचनासंकल्पलीलाशत -

7.2 smarasama rocita (aSTapadi 14)

॥ गीतम् १४ ॥

स्मरसमरोचितविरचितवेशा ।

गलितकुसुमदरविलुलितकेशा ॥

कापि मधुरिपुणा विलसति युवतिरधिकगुणा ॥ १ ॥

हरिपरिरम्भणवलितविकारा ।

कुचकलशोपरि तरलितहारा ॥ २ ॥

विचलदलकललिताननचन्द्रा ।

तदधरपानरभसकृततन्द्रा ॥ ३ ॥

चञ्चलकुण्डलदलितकपोला ।

मुखरितरसनजघनगतिलोला ॥ ४ ॥

दयितविलोकितलज्जितहसिता ।

बहुविधकूजितरतिरसरसिता ॥ ५ ॥

विपुलपुलकपृथुवेपथुभङ्गा ।

श्वसितनिमीलितविकसदनङ्गा ॥ ६ ॥

अमजलकणभरसुभगशरीरा ।

परिपतितोरसि रतिरणधीरा ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितहरिरमितम् ।

कलिकलुषं जनयतु परिशमितम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

विरहपाण्डुमुरारिमुखाम्बुज -

दुतिरियं तिरयन्नपि चेतनाम् ।

विधुरतीव तनोति मनोभुवः

सहृदये हृदये मदनव्यथाम् ॥ ४४ ॥

7.3 samudita madane (aSTapadi 15)

॥ गीतम् १५ ॥

समुदितमदने रमणीवदने चुम्बनवलिताधरे ।
मृगमदतिलकं लिखति सपुलकं मृगमिव रजनीकरे ॥
रमते यमुनापुलिनवने विजयी मुरारिरधुना ॥ १ ॥

घनचयरुचिरे रचयति चिकुरे तरलिततरुणानने ।
कुरबककुसुमं चपलासुषमं रतिपतिमृगकानने ॥ २ ॥

घटयति सुघने कुचयुगगने मृगमदरुचिरूषिते ।
मणिसरममलं तारकपटलं नखपदशशिभूषिते ॥ ३ ॥

जितबिसशकले मृदुभुजयुगले करतलनलिनीदले ।
मरकतवलयं मधुकरनिचयं वितरति हिमशीतले ॥ ४ ॥

रतिगृहजघने विपुलापघने मनसिजकनकासने ।
मणिमयरसनं तोरणहसनं विकरति कृतवासने ॥ ५ ॥

चरणकिसलये कमलनिलये नखमणिगणपूजिते ।
बहिरपवरणं यावकभरणं जनयति हृदि योजिते ॥ ६ ॥

रमयति सदृशं कामपि सुभृशं खलहलधरसोदरे ।
किमफलमवसं चिरमिह विरसं वद सखि विटपोदरे ॥ ७ ॥

इह रसभणने कृतहरिगुणने मधुरिपुपदसेवके ।
कलियुगचरितं न वसतु दुरितं कविनृपजयदेवके ॥ ८ ॥

❖ ❖

नायातः सखि निर्दयो यदि शठस्त्वं दूति किं दूयसे
स्वच्छन्दं बहुवल्लभः स रमते किं तत्र ते दूषणम् ।

अनुनयवचनं वदन्तमग्रे
प्रणतमपि प्रियमाह साभ्यसूयम् ॥ ४९ ॥

❖ ❖

8.1 rajani janita (aSTapadi 17)

॥ गीतम् १७ ॥

रजनिजनितगुरुजागररागकषायितमलसनिवेशं ।
वहति नयनमनुरागमिव स्फुटमुदितरसाभिनिवेशम् ॥
हरिहरि याहि माधव याहि केशव मा वद कैतववादं
तामनुसर सरसीरुहलोचन या तव हरति विषादम् ॥ ५० ॥

कज्जलमलिनविलोचनचुम्बनविरचितनीलिमरूपं ।
दशनवसनमरुणं तव कृष्ण तनोति तनोरनुरूपम् ॥ २ ॥

वपुरनुहरति तव स्मरसङ्गरखरनखरक्षतरेखं ।
मरकतशकलकलितकलधौतलिपिरेव रतिजयलेखम् ॥ ३ ॥

चरणकमलगलदलक्तकसिक्तमिदं तव हृदयमुदारं ।
दर्शयतीव बहिर्मदनदृमनवकिसलयपरिवारम् ॥ ४ ॥

दशनपदं भवदधरगतं मम जनयति चेतसि खेदं ।
कथयति कथमधुनापि मया सह तव वपुरेतदभेदम् ॥ ५ ॥

बहिरिव मलिनतरं तव कृष्ण मनोऽपि भविष्यति नूनं ।
कथमथ वञ्चयसे जनमनुगतमसमशरज्वरदूनम् ॥ ६ ॥

भ्रमति भवानबलाकवलाय वनेषु किमत्र विचित्रं ।
प्रथयति पूतनिकैव वधूवधनिर्दयबालचरित्रम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितरतिवञ्चितखण्डितयुवतिविलापं ।
शृणुत सुधामधुरं विबुधा विबुधालयतोऽपि दुरापम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

तदेवं पश्यन्त्याः प्रसरदनुरागं बहिरिव
प्रियापादालक्तच्छुरितमरुणच्छायहृदयम् ।
ममाद्य प्रख्यातप्रणयभरभङ्गेन कितव
त्वदालोकः शोकादपि किमपि लज्जां जनयति ॥ ५० ॥

इति गीतगोविन्दे खण्डितावर्णने
विलक्ष्यलक्ष्मीपतिर्नाम
अष्टमः सर्गः ॥

❖ ❖

9 Ninth Sargam

॥ नवमः सर्गः ॥

॥ मन्दमुकुन्दः ॥

तामथ मन्मथखिन्नां
रतिरसभिन्नां विषादसम्पन्नाम् ।
अनुचिन्तितहरिचरितां
कलहान्तरितमुवाच सखी ॥ ५१ ॥

❖ ❖

9.1 harirabhisarati (aSTapadi 18)

॥ गीतम् १८ ॥

हरिरभिसरति वहति मधुपवने ।
किमपरमधिकसुखं सखि भुवने ॥

माधवे मा कुरु मानिनि मानमये ॥ १ ॥

तालफलादपि गुरुमतिसरसं ।
किं विफलीकुरुषे कुचकलशम् ॥ २ ॥

कति न कथितमिदमनुपदमचिरं ।
मा परिहर हरिमतिशयरुचिरम् ॥ ३ ॥

किमिति विषीदसि रोदिषि विकला ।
विहसति युवतिसभा तव सकला ॥ ४ ॥

सजलनलिनीदलशीतलशयने ।
हरिमवलोक्य सफलयनयने ॥ ५ ॥

जनयसि मनसि किमिति गुरुखेदं ।
शृणु मम वचनमनीहितभेदम् ॥ ६ ॥

हरिरुपयातु वदतु बहुमधुरं ।
किमिति करोषि हृदयमतिविधुरम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितमतिललितं ।
सुखयतु रसिकजनं हरिचरितम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

स्निग्धे यत्परुषासि यत्प्रणमति स्तब्धासि यद्ग्रागिणि
द्वेषस्थासि यदुन्मुखे विमुखतां यातासि तस्मिन्प्रिये ।
युक्तं तद्विपरीतकारिणि तव श्रीखण्डचर्चा विषं
शीतांशुस्तपनो हिमं हुतवहः क्रीडामुदो यातनाः ॥ ५२ ॥

॥ इति गीतगोविन्दे कलहान्तरितावर्णने
मन्दमुकुन्दो नाम
नवमः सर्गः ॥

❖ ❖

त्वमसि भवजलधिरत्नम् ।
 भवतु भवतीह मयि सततमनोरोधिनि
 तत्र मम हृदयमतिरत्नम् ॥ ३ ॥
 नीलनलिनाभमपि तन्वि तव लोचनं
 धारयति कोकनदरूपम् ।
 कुसुमशरबाणभावेन यदि रञ्जयसि
 कृष्णमिदमेतदनुरूपम् ॥ ४ ॥
 स्फुरतु कुचकुम्भयोरुपरि मणिमञ्जरी
 रञ्जयतु तव हृदयदेशम् ।
 रसतु रशनापि तव घनजघनमण्डले
 घोषयतु मन्मथनिदेशम् ॥ ५ ॥
 स्थलकमलगञ्जनं मम हृदयरञ्जनं
 जनितरतिरङ्गपरभागम् ।
 भण मसृणवाणि करवाणि पदपङ्कजं
 सरसलसदलक्तकरागम् ॥ ६ ॥
 स्मरगरलखण्डनं मम शिरसि मण्डनं
 देहि पदपल्लवमुदारम् ।
 ज्वलति मयि दारुणो मदनकदनारुणो
 हरतु तदुपाहितविकारम् ॥ ७ ॥
 इति चटुलचाटुपटुचारु मुरवैरिणो
 राधिकामधि वचनजातम् ।
 जयति पद्मावतीरमणजयदेवकवि -
 भारतीभणितमतिशातम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

परिहर कृतातङ्के शङ्कां त्वया सततं घन-

स्तनजघनयाक्रान्ते स्वान्ते परानवकाशिनि ।
विशति वितनोरन्यो धन्यो न कोऽपि ममान्तरं
स्तनभरपरीरम्भारम्भे विधेहि विधेयताम् ॥ ५४ ॥

मुग्धे विधेहि मयि निर्दयदन्तदंश -
दोर्वल्लिबन्धनिबिडस्तनपीडनानि ।
चण्डि त्वमेव मुदमञ्च न पञ्चबाण -

चण्डालकाण्डदलनादसवः प्रयान्तु ॥ ५५ ॥

व्यथयति वृथा मौनं तन्वि प्रपञ्चय पञ्चमं
तरुणी मधुरालापैस्तापं विनोदय दृष्टिभिः ।
सुमुखि विमुखीभावं तावद्विमुञ्च न मुञ्च मां
स्वयमतिशयस्निग्धो मुग्धे प्रियिऽहमुपस्थितः ॥ ५६ ॥

बन्धूकद्वृत्तिबान्धवोऽयमधरः स्निग्धो मधूकञ्चवि -
गण्डश्लिष्टि चकास्ति नीलनलिनश्रीमोचनं लोचनम् ।
नासाभ्येति तिलप्रसूनपदवीं कुन्दाभदान्ति प्रिये
प्रायस्त्वन्मुखसेवया विजयते विश्वं स पुष्पायुधः ॥ ५७ ॥

दृशौ तव मदालसे वदनमिन्दुसंदीपकं
गतिर्जनमनोरमा विधुतरम्भमूरुद्वयम् ।
रतिस्तव कलावती रुचिरचित्रलेखे भ्रुवा -
वहो विबुधयौवनं वहसि तन्वी पृथ्वीगता ॥ ५८ ॥

॥ इति श्रीगीतगोविन्दे मानिनीवर्णने
चतुरचतुर्भुजो नाम
दशमः सर्गः ॥

❖ ❖

अधिगतमखिलसखीभिरिदं तव वपुरपि रतिरणसज्जं ।
चण्डि रसितरशनारवडिण्डिमभिसर सरसमलज्जम् ॥ ६ ॥

स्मरशरसुभगनखेन करेण सखीमवलम्ब्य सलीलं ।
चल वलयकणीतैरवबोधय हरमपि निजगतिशीलम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितमधरीकृतहारमुदासितवामं ।
हरिविनिहितमनसामधितिष्ठतु कण्ठतटीमविरामम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

सा मां द्रक्ष्यति वक्ष्यति स्मरकथां प्रत्यङ्गमालिङ्गनैः
प्रीतिं यास्यति रम्यते सखि समागत्येति चिन्ताकुलः ।
स त्वां पश्यति वेपते पुलकयत्यानन्दति स्विद्यति
प्रत्युङ्गच्छति मूर्च्छति स्थिरतमःपुञ्जे निकुञ्जे प्रियः ॥ ६० ॥ अक्ष्णोर्निक्षिपदञ्जनं

श्रवणयोस्तापिच्छगुच्छावलीं
मूर्ध्नि श्यामसरोजदाम कुचयोः कस्तूरिकापात्रकम् ।
धूर्तानामभिसारसत्वरहृदां विश्वङ्गिकुञ्जे सखि
ध्वान्तं नीलनिचोलचारु सदृशां प्रत्यङ्गमालिङ्गति ॥ ६१ ॥
काश्मीरगौरवपुषामभिसारिकाणाम्
आबद्धरेखमभितो रुचिमञ्जरीभिः ।
एतत्तमालदलनीलतमं तमिश्रं
तत्प्रेमहेमनिकषोपलतां तनोति ॥ ६२ ॥ हारावलीतरलकाञ्चनकाञ्चिदाम -

केयूरकङ्कणमणिद्युतिदीपितस्य ।
द्वारे निकुञ्जनिलयस्यहरिं निरीक्ष्य
ब्रीडावतीमथ सखी निजगाह राधाम् ॥ ६३ ॥

❖ ❖

11.2 manjutara (aSTapadi 21)

॥ गीतम् २१ ॥

मञ्जुतरकुञ्जतलकेलिसदने ।
विलस रतिरभसहसितवदने ॥
प्रविश राधे माधवसमीपमिह ॥ १ ॥

नवभवदशोकदलशयनसारे ।
विलस कुचकलशतरलहारे ॥ २ ॥

कुसुमचयरचितशुचिवासगेहे ।
विलस कुसुमसुकुमारदेहे ॥ ३ ॥

चलमलयवनपवनसुरभिशीते ।
विलस रसवलितललितगीते ॥ ४ ॥

मधुमुदितमधुपकुलकलितरावे ।
विलस मदनरससरसभावे ॥ ५ ॥

मधुतरलपिकनिकरनिनदमुखरे ।
विलस दशनरुचिरुचिरशिखरे ॥ ६ ॥

वितत बहुवह्निनवपल्लवघने ।
विलस चिरमलसपीनजघने ॥ ७ ॥

विहितपद्मावतीसुखसमाजे ।
भणति जयदेवकविराजराजे ॥ ८ ॥

✖ ✖

त्वां चित्तेन चिरं वहन्नयमतिश्रान्तो भृशं तापितः
कन्दर्पेण तु पातुमिच्छति सुधासंवाधबिम्बाधरम् ।
अस्याङ्गं तदलंकुरु क्षणमिह भ्रूक्षेपलक्ष्मीलव -
क्रीते दास इवोपसेवितपदाम्भोजे कुतः सम्भ्रमः ॥ ६४ ॥

सा ससाध्वससानन्दं गोविन्दे लोललोचना ।
सिञ्जानमञ्जुमञ्जीरं प्रविवेश निवेशनम् ॥ ६५ ॥

❖ ❖

11.3 rAdhA vadana (aSTapadi 22)

॥ गीतम् २२ ॥

राधावदनविलोकनविकसितविविधविकारविभङ्गं ।
जलनिधिमिव विधुमण्डलदर्शनतरलिततुङ्गतरङ्गम् ॥
हरिमेकरसं चिरमभिलषितविलासं
सा ददार्शं गुरुहर्षवशंवदवदनमनङ्गनिवासम् ॥ १ ॥

हारममलतरतारमुरसि दधतं परिरभ्य विदूरं ।
स्फुटतरफेनकदम्बकरम्बितमिव यमुनाजलपूरम् ॥ २ ॥

श्यामलमृदुलकलेवरमण्डलमधिगतगौरदुकूलं ।
नीलनलिनमिव पीतपरागपटलभरवलयितमूलम् ॥ ३ ॥

तरलदृग्गञ्जलचलनमनोहरवदनजनितरतिरागं ।
स्फुटकमलोदरखेलितखञ्जनयुगमिव शरदि तडागम् ॥ ४ ॥

वदनकमलपरिशीलनमिलितमिहिरसमकुण्डलशोभं ।
स्मितरुचिरुचिरसमुल्लसिताधरपल्लवकृतरतिलोभम् ॥ ५ ॥

शशिकिरणच्छुरितोदरजलधरसुन्दरसकुसुमकेशं ।
तिमिरोदितविधुमण्डलनिर्मलमलयजतिलकनिवेशम् ॥ ६ ॥

विपुलपुलकभरदन्तुरितं रतिकेलिकलाभिरधीरं ।
मणिगणकिरणसमूहसमुज्ज्वलभूषणसुभगशरीरम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितविभवद्विगुणीकृतभूषणभारं ।
प्रणमत हृदि सुचिरं विनिधाय हरिं सुकृतोदयसारम् ॥ ८ ॥

12.1 kisalaya shayana (aSTapadi 23)

॥ गीतम् २३ ॥

किसलयशयनतले कुरु कामिनि चरणनलिनविनिवेशं ।
तव पदपल्लववैरिपराभवमिदमनुभवतु सुवेशम् ॥
क्षणमधुना नारायणमनुगतमनुसर राधिके ॥ १ ॥

करकमलेन करोमि चरणमहमागमितासि विदूरं ।
क्षणमुपकुरु शयनोपरि मामिव नूपुरमनुगतिशूरम् ॥ २ ॥

वदनसुधानिधिगलितममृतमिव रचय वचनमनुकूलं ।
विरहमिवापनयामि पयोधररोधकमुरसि दुकूलम् ॥ ३ ॥

प्रियपरिरम्भणरभसवलितमिव पुलकितमतिदुरवापं ।
मदुरसि कुचकलशं विनिवेशय शोषय मनसिजतापम् ॥ ४ ॥

अधरसुधारसमुपनय भाविनि जीवय मृतमिव दासं ।
त्वयि विनिहितमनसं विरहानलदग्धवपुषमविलासम् ॥ ५ ॥

शशिमुखि मुखरय मणिरशनागुणमनुगुणकण्ठनिनादं ।
श्रुतियुगले पिकरुतविकले मम शमय चिरादवसादम् ॥ ६ ॥

मामतिविफलरुषा विकलीकृतमवलोकितमधुनेदं ।
मीलितलज्जितमिव नयनं तव विरम विसृज रतिखेदम् ॥ ७ ॥

श्रीजयदेवभणितमिदमनुपदनिगदितमधुरिपुमोदं ।
जनयतु रसिकजनेषु मनोरमरतिरसभावविनोदम् ॥ ८ ॥

❖ ❖

मारङ्गे रतिकेलिसंकुलरणारम्भे तया साहस -
प्रायं कान्तजयाय किञ्चिदुपरि प्रारम्भि यत्सम्भ्रमात् ।
निष्पन्दा जघनस्थली शिथिलता दोर्वल्लिरुत्कम्पितं
वक्षो मीलितमक्षि पौरुषरसः स्त्रीणां कुतः सिध्यति ॥ ६९ ॥

अथ कान्तं रतिक्लान्तमपि मण्डनवाञ्छया ।
निजगाद निराबाधा राधा स्वाधीनभर्तृका ॥ ७० ॥

❖ ❖

12.2 kuru yadunandana (aSTapadi 24)

॥ गीतम् २४ ॥

कुरु यदुनन्दन चन्दनशिशिरतरेण करेण पयोधरे ।

मृगमदपत्रकमत्र मनोभवमङ्गलकलशसहोदरे ।
निजगाद सा यदुनन्दने क्रीडति हृदयानन्दने ॥ १ ॥

अलिकुलगञ्जनमञ्जनकं रतिनायकसायकमोचने ।
त्वदधरचुम्बनलम्बितकज्जलमुज्ज्वलय प्रिय लोचने ॥ २ ॥

नयनकुरङ्गतरङ्गविकासनिरासकरे श्रुतिमण्डले ।
मनसिजपाशविलासधरे शुभवेश निवेशय कुण्डले ॥ ३ ॥

भ्रमरचयं रचयन्तमुपरि रुचिरं सुचिरं मम संमुखे ।
जितकमले विमले परिकर्मय नर्मजनकमलकं मुखे ॥ ४ ॥

मृगमदरसवलितं ललितं कुरु तिलकमलिकरजनीकरे ।
विहितकलङ्ककलं कमलानन विश्रमितश्रमशीकरे ॥ ५ ॥

मम रुचिरे चिकुरे कुरु मानद मानसजध्वजचामरे ।
रतिगलिते ललिते कुसुमानि शिखण्डिशिखण्डकडामरे ॥ ६ ॥

सरसघने जघने मम शम्बरदारणवारणकन्दरे ।
मणिरशनावसनाभरणानि शुभाशय वासय सुन्दरे ॥ ७ ॥

श्रीजयदेववचसि रुचिरे हृदयं सदयं कुरु मण्डने ।
हरिचरणस्मरणामृतकृतकलिकलुषभवज्वरखण्डने ॥ ८ ॥

❖ ❖

रचय कुचयोः पत्रं चित्रं कुरुष्व कपोलयो-
र्घटय जघने काञ्चीमञ्च स्रजा कबरीभरम् ।
कलय वलयश्रेणीं पाणौ पदे कुरु नूपुरा-
विति निगतितः प्रीतः पीताम्बरोऽपि तथाकरोत् ॥ ७१ ॥

यद्गान्धर्वकलासु कौशलमनुध्यानं च यद्वैष्णवं
यच्छृङ्गारविवेकतत्त्वमपि यत्काव्येषु लीलायितम् ।
तत्सर्वं जयदेवपण्डितकवेः कृष्णैकतानात्मनः
सानन्दाः परिशोधयन्तु सुधियः श्रीगीतगोविन्दतः ॥ ७२ ॥

श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामादेवीसुतश्रीजयदेवकस्य ।
पराशरादिप्रियवर्गकण्ठे श्रीगीतगोविन्दकवित्वमस्तु ॥ ७३ ॥

॥ इति श्रीजयदेवकृतौ गीतगोविन्दे
सुप्रीतपीताम्बरो नाम
द्वादशः सर्गः ॥

✽ ✽

॥ इति गीतगोविन्दं समाप्तम् ॥

☆ ☆